

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.362/2016/7.

A tanács tagjai: . Tallián Blanka a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
előadó bíró
Dr. Hajdu Edit bíró

A felperesek:

A felperesek képviselője:
Dr. Molnár Péter ügyvéd

Az alperesek:

Az alperesek képviselője:
Boráné dr. Matkó Mária ügyvéd
Dr. Berkéné dr. Pogány Szilvia ügyvéd

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: alperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Pécsi Törvényszék 1.Mf.21.133/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.153/2014/23.

Rendelkező rész

A Kúria a Pécsi Törvényszék 1.Mf.21.133/2015/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek - tizenöt nap alatt - 17.000 (tizenhétezer) forint és 4.590 (négyezerötszázkilencven) forint áfa, a II. rendű alperest

hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 12.000 (tizenkettőezer) forint és 3.240 (háromezer-kettőszáznegyven) forint áfa, a III. rendű felperesnek 14.000 (tizennégyezer) forint és 3.780 (háromezer-hétszáznyolcvan) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Az I. rendű alperes 169.950 (egyszázhatvankilencezer-kilencszázötven) forint, a II. rendű alperes 255.000 (kettőszázötvenötezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket köteles - felhívásra - az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű felperes 2003. május 1-jétől határozatlan időtartamú munkaviszonyban állt az I. rendű alperessel irodai ügyintézőként. 2012. május 31-én szűnt meg közös megegyezéssel a jogviszonya.
- [2] A II. rendű felperes 2002. április 1-jétől állt határozatlan időtartamú munkaviszonyban az I. rendű alperesnél telefonközpontos és ügyintéző munkakörben havi 50.000 forint munkabérrel. A munkaviszonya 2006. július 31-én közös megegyezéssel megszűnt, majd 2007. április 28-ától 2010. augusztus 3-áig a P. Kft. (a II. rendű alperes jogelődje) alkalmazásában állt.
- [3] A III. rendű felperes 1999. november 15-étől állt az I. rendű alperes alkalmazásában határozott időre szóló munkaviszonyban könyvelőként. Jogviszonya 2008. augusztus 4-én közös megegyezéssel szűnt meg. 2008. augusztus 12-étől 2010. november 24-éig a P. Kft.-nél (ezt követően jogutódlás folytán) 2010. december 31-éig a II. rendű alperessel állt munkaviszonyban.
- [4] A P. Kft. tagja volt a II. rendű felperes 2007. február 1-jétől 2010. november 25-éig, a III. rendű felperes 2007. február 1-jétől 2009. június 30-áig. A kft. ügyvezetője a III. rendű felperes volt 2007. február 1-jétől 2010. november 25-éig.
- [5] 2010. november 25-étől névváltozás folytán a P. Kft. jogutódja a II. rendű alperes lett, akinek egyedüli tagja és ügyvezetője G.ZS. volt.
- [6] Az I. rendű alperes még 2003. júniusában ajánlatot tett a felpereseknek arra nézve, hogy bérén kívüli juttatásként (természetbeni juttatásként) életbiztosítási szerződést köt a javukra. Eszerint a biztosítási díjat az I. rendű alperes fizeti a biztosítónak, és a szerződés lejártakor a felperesek mint biztosítottak és elérési kedvezményezettek a lejáratí összeget megkapják. A felperesek az ajánlatot elfogadták, így az I. rendű alperes az I.B. Rt-vel a szerződést megkötötte.
- [7] Az életbiztosítási szerződések alapján a felperesek biztosított és

elérési kedvezményezetteivé váltak az életbiztosítási szerződésnek, amely rögzítette, hogy annak tartama 2003. június 30-ától 2013. június 30-áig tart, a biztosítási díj összege pedig havi 11.000 forint.

- [8] A havi biztosítási díjat - mindhárom életbiztosítási kötvény alapján - az I. rendű alperes mint szerződő fizette. A havi biztosítási díjat a felperesek bérkartonján „nyugdíjpénztári befizetésként”, az SZJA kartonon „nem rendszeres bérként” a bérjegyzéken „béren kívüli juttatásként” feltüntették, mivel a bérszámfejtő program nem engedte a „biztosítási díj” megnevezést beírni. 2007. június 28-án a II. és a III. rendű felperes tekintetében az életbiztosítási szerződést akként módosították, hogy az átadó I. rendű alperes mint a biztosítás eddigi szerződője a szerződési jogokról és kötelezettségekről lemondott, és azokat átadta a P. Kft. mint szerződő javára. A jogok átadása után a havi biztosítási díjakat a P. Kft., majd 2010. november 25-étől a jogutód II. rendű alperes fizette. A II. rendű felperes munkaviszonya a P. Kft.-nél 2010. augusztus 30-án megszűnt, azonban a kft. továbbra is fizette a biztosítási díjat azután az életbiztosítás után, amelynek a biztosítottja a II. rendű felperes volt.
- [9] 2010. november 29-én a II. rendű alperes a II. és a III. rendű felperessel az életbiztosítási szerződések díjmentesítéséről állapodott meg. A díjmentesítésről szóló igénybejelentések tartalma szerint a II. rendű felperes mint biztosított, és a II. rendű alperes mint szerződő, míg a III. rendű felperes mint biztosított és a II. rendű alperes mint szerződő a perben szereplő szerződések vonatkozásában a biztosítónál bejelentették, hogy 2011. január 1-jétől az életbiztosításokat díjmentesítik. Ezen az okiraton egyéb kitétel, külön írásbeli megállapodás nem szerepelt.
- [10] A díjmentesítések alapján a II. rendű alperes mint szerződő 2011. január 1-jétől nem fizette tovább a havi biztosítási díjakat. A díjmentesítésekre azért került sor, mert a II. rendű felperes munkaviszonya 2010. augusztus 3-án megszűnt a P. Kft.-nél, míg a III. rendű felperes munkaviszonya 2010. december 31-én szűnt meg a II. rendű alperesnél.
- [11] 2012. május 2-án az I. rendű alperes az I. rendű felperessel megállapodott a díjmentesítésről. Az erről szóló igénybejelentés alapján az I. rendű felperes mint biztosított, és az I. rendű alperes mint szerződő bejelentették a biztosítónál, hogy 2012. június 1-jétől az életbiztosítást díjmentesítik. Az erre vonatkozó okiraton egyéb kitétel, külön írásbeli megállapodás nem szerepelt.
- [12] A díjmentesítés alapján az I. rendű alperes mint szerződő 2012. június 1-jétől nem fizette tovább a havi biztosítási díjat. Erre azért került sor, mert az I. rendű felperes munkaviszonya 2012. május 31-én megszűnt az I. rendű alperesnél.
- [13] Az I., II., és III. rendű felperes egyetértett azzal a munkáltatói döntéssel, hogy az I. és a II. rendű alperes díjfizetési kötelezettsége csak a munkaviszonyuk fennállásáig állt fenn. Az

I.B. Zrt. 2013. május 10-én új életbiztosítási kötvényt bocsátott ki, amelyen az I. rendű felperes már csak biztosítottként, míg szerződőként az I. rendű alperes volt feltüntetve azt megjelölve, hogy a biztosítás díjmentes. Tartalmazta, hogy a jelen életbiztosítási szerződés a szerződés létrejöttékor érvényes szabályzatokon alapul, egyidejűleg az előző kötvény hatályát veszti.

- [14] 2013. március 13-án a biztosítóhoz az I., illetve a II. rendű alperes mint szerződő részéről megszüntetésre irányuló rendelkezés érkezett, amely alapján az életbiztosítási szerződések azonnali hatállyal megszűntek. Az I. és a II. rendű alperes 2013. április 18-án visszavonta a megszüntetésre irányuló nyilatkozatát, amit a biztosító elfogadott.
- [15] Ezt követően az I. és a II. rendű alperes 2013. június 5-én az életbiztosítási szerződések visszavásárlására vonatkozóan külön-külön igénybejelentéssel élt, így a biztosítások a bejelentés napján, 2013. június 5-én a biztosítási összeg befizetése nélkül megszűntek.
- [16] A biztosító a visszavásárlási értékek I. és II. rendű alperes mint szerződő részére történő megfizetéséről (visszautalásáról) 2013. június 17-én tájékoztatta az I., II., és III. rendű felperest.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [17] A felperesek szóbeli szerződés megszegésére alapítottnan keresetet terjesztettek elő az alperesekkel szemben. Az I. rendű felperes a keresetében 1.699.536 forint kártérítés és annak kamata megfizetését igényelte perköltséggel együtt. A II. rendű felperes a keresetében 1.181.891 forint kártérítést igényelt, míg a III. rendű felperes 1.369.149 forint kártérítés és annak kamata megfizetését kérte perköltség fizetés mellett.
- [18] Az I. és a II. rendű alperesek elsődlegesen hatáskör hiányában a per megszüntetését, másodlagosan a felperesek keresetének elutasítását és perköltségben való marasztalásukat kérték. A kereseteket mind jogalapjában, mind összecszerűségében támadták.

Az első- és másodfokú ítélet

- [19] A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.153/2014/23. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az I. rendű felperest, hogy fizessen meg tizenöt napon belül az I. rendű alperesnek perköltséget, a II. rendű felperes a II. rendű alperes jogi képviselője munkadíját térítse meg, míg a III. rendű felperes a II. rendű alperesnek köteles perköltséget fizetni.
- [20] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban Mt.) 166. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglaltakra, valamint a 177. §-ában rögzítettekre.

Ezen túlmenően hivatkozott a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban Ptk.) 6:518-534. § szabályainak alkalmazhatóságáról.

- [21] Az elsőfokú bíróság utalt az életbiztosítási szerződés idején hatályos 1959. évi IV. törvény (régí Ptk.) 536. § (1) és (2) bekezdésére, 537. § (1) bekezdésére, 560. § (1) - (2) bekezdésére, 561. § (1) bekezdésére, 562. § (1) bekezdésére, valamint az 565. § (1) és (2) bekezdésére.
- [22] A bíróság a csatolt munkaszerződések és életbiztosítási kötvények alapján megállapította, hogy az I. rendű alperes mindhárom életbiztosítást akkor kötötte meg a biztosítóval, amikor a felperesek vele munkaviszonyban álltak. Az életbiztosítások megkötését megelőzően az ajánlatot az I. rendű alperes mint munkáltató tette meg az I., II., és a III. rendű felpereseknek.
- [23] A felperesek a kártérítés iránti igényüket arra alapították, hogy az I. rendű alperessel 2013. júniusában megkötött azon szóbeli megállapodás, hogy a biztosítási szerződések 10 év utáni lejártakor a teljes lejáratú összeget a felperesek kapják meg, az I. és a II. rendű alperes mint szerződő megszegte. Az alperesek visszavásárlási igénybejelentése folytán a biztosító a visszavásárlási értéket részükre kifizette, amivel az I., illetve a II. rendű alperes a felpereseknek a visszavásárlási érték összegében kárt okozott.
- [24] A bíróság megállapította, hogy a felperesek a per során nem tudták igazolni, hogy közöttük és az I. rendű alperes között az életbiztosítási szerződés mellett egy külön szóbeli megállapodás létrejött volna arra vonatkozóan, hogy a felpereseket béren kívüli juttatásként megilleti a biztosítási idő lejártakor a befizetett biztosítási díjak összege.
- [25] Nem nyert igazolást a 2003. júniusi szóbeli megállapodás létrejötte, és ebből eredően a szerződéses kötelezettségvállalás sem. A bíróság álláspontja szerint sem a díjmentesítésekkor, sem a jogviszonyok megszűnésekor, illetve a munkahelyi búcsúztatón tett bármilyen alperesi nyilatkozatnak, ígéretnek nem lehetett kötőereje, hiszen maga az eredeti szóbeli szerződés sem jött létre, vagyis egy nem létező szerződés tekintetében nem lehet arra bármilyen ígéret megerősítését alapítani.
- [26] A felperesek a kártérítést szerződésszegésre figyelemmel kérték, de sem a szóbeli megállapodás létrejöttét, sem az alperesek szerződéses kötelezettségvállalását nem tudták bizonyítani, így a bizonyítatlanság a felperesek terhére esett.
- [27] A felperesek által becsatolt biztosítási szerződések és a szerződői jogokat, kötelezettségeket átadó nyilatkozatok alapján kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az I. rendű alperes mint szerződő kötötte meg 2003. június 30-án 10 éves időtartamra a biztosítóval a szerződéseket, amelynek biztosítottja és elérési kedvezményezettje az I., II., és a III. rendű felperes volt, továbbá a biztosítási díjakat havi rendszerességgel az I. és a II. rendű alperes, illetve a jogelőd P. Kft. mint szerződő fizette. E

körben a bíróság kifejtette, hogy a 10 éves lejárát után csak az esetben illette volna meg a lejáratú összeg a felpereseket, ha a biztosítás tartama alatt az alperesek nem éltek volna az életbiztosítási szerződés által biztosított jogukkal, vagyis a biztosítás megszűntetésével, illetve a visszavásárlással.

- [28] Az életbiztosítási szerződések a Ptk. előírásainak megfelelő, részletes rendelkezéseket tartalmaztak a szerződéskötés, a díjmentesítés, a visszavásárlás és egyéb jogosultságok, kötelezettségek vonatkozásában, amiktől eltérni nem lehetett.
- [29] A per során a felperesek maguk adták elő, hogy az életbiztosítási szerződés mellékletét képező biztosítási szabályzatot az életbiztosítással egyidejűleg megkapták, annak tartalmát megismerték. Amennyiben a szerződő fél az életbiztosítást a vele munkaszerződés alapján munkaviszonyban álló biztosított javára köti meg, akkor a biztosítási érdeket a munkaviszony fennállása adja meg, tehát az I. és a II. rendű alperes biztosítási érdeke akkor szűnt meg, amikor a felperesek munkaviszonya.
- [30] A felperesek által hivatkozott díjmentesítésre irányuló igénybejelentések csak a biztosított és a szerződő nevét, a kötvényszámot, valamint a díjmentesítés kezdő időpontját tartalmazták. Mivel ezen okiratokon semmilyen más megállapodás nem volt írásba foglalva, ezen okiratok csak a díjmentesítés tényét bizonyítják, amihez a felperesek írásos hozzájárulásukat adták.
- [31] Az életbiztosítások megkötésekor, 2003-ban még csak természetbeni juttatás létezett. Ez nem a munkavégzés ellenértéke volt, hanem arról a munkáltató dönthetett saját belátása szerint. A természetbeni juttatást 2011-től felváltotta a béren kívüli juttatásnak nem minősülő, egyes meghatározott juttatás, illetve a béren kívüli juttatás fogalma. Az életbiztosítás megkötésekor nem a biztosítási díj összege volt a béren kívüli juttatás, hanem maga a biztosítási termék, azaz a biztosító szolgáltatása, juttatása egy meghatározott életbiztosítási esemény bekövetkeztekor. Azt, hogy ezzel a felperesek is tisztában voltak, alátámasztja a II. rendű felperes per során tett nyilatkozata, miszerint a béren kívüli juttatás volt maga a biztosítás, továbbá az, hogy a III. rendű felperes mint biztosított a munkaviszonya fennállása alatt két ízben is igénybe vette a biztosító szolgáltatását.
- [32] A felperesek fellebbezése folytán eljáró Pécsi Törvényszék 1.Mf.21.133/2015/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 1.699.536 forintot, a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 1.181.891 forintot, a III. rendű felperesnek pedig 1.369.149 forintot kártérítésként, továbbá ezen összegek kamatát is viselni kell. Mellőzte a felperesek elsőfokú perköltségben marasztalását, ehelyett az I. rendű és a II. rendű alperest kötelezte, hogy fizessen a felperesek részére együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint az államnak együttes első- és másodfokú eljárási illetéket.
- [33] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított

tényállást kiegészítette az I.B. Rt. 2013. január 1-jétől hatályos Általános Életbiztosítási Szabályzata 3. § (2) bekezdésével. Emellett rögzítette, hogy a díjmentesítés miatt kibocsátott új életbiztosítási kötvényeken a szerződések lejáratí kedvezményezettjeként változatlanul a felperesek voltak megjelölve.

- [34] A biztosítási szerződéseköl és a díjmentesítések miatt kibocsátott új biztosítási kötvényeköl egyértelműen megállapítható, hogy a felperesek a szerződések lejáratí kedvezményezettjei, amiböl a másodfokú bíróság álláspontja szerint az következik, hogy az I. rendű alperes azért kötötte meg a biztosítási szerződések, és a II. rendű alperes azért lépett a szerzőöl fél helyébe, hogy a biztosítási idő lejártakor a felperesek jussanak hozzá az elérési összeghez. Ez volt a szerzőöl felek akarata, ellenkező esetben más jelöltek volna meg kedvezményezettként. Amennyiben az alpereseknek volt is olyan fenntartása, hogy csak akkor kapják meg a felperesek a teljes lejáratí összeget, ha a szerződések megszűnések a munkaviszonyuk fennáll, ezt a tudomásukra kellett volna hozni.
- [35] A szerződések díjmentesítések a joggal bízhattak a felperesek abban, hogy azok lejártakor jogosulttá válnak az elérési összegre, hiszen az új kötvényen változatlanul ők szerepeltek a szerződések kedvezményezettjeként, továbbá nincs adat arra, hogy az alperesek az ÁÉSZ 3. § (2) bekezdésében írtaknak megfelelően kezdeményezték volna, hogy a felperesek mint biztosítottak járuljanak hozzá ahhoz, hogy más kedvezményezetteket nevezzenek meg. A felperesekkel fennállt munkaviszony megszűnésétöl függetlenül - díjmentesítéssel - továbbra is fenntartotta a felperesek jogosultságát az életbiztosítási szerződésekben a lejáratí összegre, amely tartalma szerint a korábbi felek közötti megállapodást megerősítöl jognyilatkozatként értékelhető [Ptk. 216. § (1) bekezdés].
- [36] Az alperesek a felperesek munkaviszonyának megszűnése miatt nem a visszavásárlás, hanem a díjmentesítés jogával éltek, és figyelemmel arra, hogy az ÁÉSZ 3. § (4) bekezdése szerint az életbiztosítási szerződések módosításához a biztosított írásbeli hozzájárulása szükséges, a felpereseknek attöl sem kellett tartaniuk, hogy az alperesek az ő hozzájárulásuk nélkül visszavásárolhatják a szerződések.
- [37] A biztosítási szerződések futamidejének lejártakor az elérési összeg a felpereseket illette meg nemcsak szóbeli megállapodás miatt, hanem mert ez következik a biztosítási szerződések tartalmából.
- [38] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a biztosítási szerződések tartalmával ellentétben az alpereseknek kellett volna állítaniuk és bizonyítaniuk, hogy megállapodtak a felperesekkel abban, miszerint az elérési összegre csak akkor lesznek jogosultak, ha a szerződések lejártakor még fennáll a munkaviszonyuk.
- [39] Amennyiben a munkáltatók csak a biztosítási eseményekhez szerették volna kötni a felpereseknek nyújtandó szolgáltatást, elég lett volna őköt biztosítottként megjelölni.
- [40] A felmondás és ezzel együtt a visszavásárlás joga a biztosítási

szerződések alapján megillette az alpereseket mint szerződő feleket, nemcsak díjmentesítés esetén. A jogukat a szerződés lejárta előtt pár héttel azonban már visszaélésszerűen gyakorolták a Ptk. 5. § (1) és (2) bekezdése szerint. Arra lehet következtetni, hogy az alperesek célja kizárólag az volt, hogy a felperesek ne jussanak hozzá az elértési összeghez, tehát nekik ezzel a magatartásukkal kárt okoztak.

- [41] Az alperesek megszegték azt a felperesekkel létrejött megállapodást, hogy a biztosítási szerződések megszűnésekor megkapják a lejáratí összeget azzal, hogy joggal való visszaélésszerűen a 10 éves lejáratí időt közvetlenül megelőzően felmondták, illetve visszavásároltatták a biztosítási szerződéseket, így az Mt. 166. § (1) bekezdés szerinti kártérítési felelősségük fennáll.
- [42] Az elsőfokú eljárásban fel sem merült, hogy a munkaviszony közös megegyezéssel való megszüntetések a felperesek olyan nyilatkozatot tettek volna, hogy további igényük nincs. Ezért ezt az alperesi állítást a másodfokú bíróság a Pp. 235. § (1) bekezdésében írtak miatt figyelembe venni nem tudta.
- [43] Alaptalan azon alperesi érvelés, amely szerint a felperesek munkaviszonyának megszüntetések minden olyan szerződésnek meg kellett szűnnie a felek között, ami a munkaviszonyra tekintettel jött létre. Ez önmagában nem következik abból, hogy a biztosítási szerződések a felek között a munkaviszony fennállása alatt keletkeztek. Ezen túlmenően a munkáltató az egyoldalúan biztosított juttatás tekintetében jogosult módosítást eszközölni, ezzel szemben a perbeli esetben a felek azon közös szerződéses akarata valósult meg, hogy a korábban kifejtettek alapján a biztosítási szerződések tartalma az új kötvények megkötésével csak annyiban változott, miszerint további díjfizetési kötelezettség nem terhelte az alpereseket.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [44] Az alperesek felülvizsgálati kérelmükben eljárási jogszabálysértésként jelölték meg a Pp. 206. § (1) bekezdésében, és 221. § (1) bekezdésében foglaltakat. Kifejtették, hogy az eljárás során a felperesek nem hivatkoztak arra, hogy az alperesek visszaélésszerűen gyakorolták a jogaikat, így ennek hiányában az alperesek nem kerültek abba a helyzetbe, hogy a másodfokú bíróság által megállapított visszaélésszerű joggyakorlás tényét cáfolják, és előterjesszék ezzel kapcsolatos bizonyítékaikat. E körben utaltak a Pp. 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra.
- [45] Az anyagi jogszabályok megsértése terén az alperesek hivatkoztak arra, hogy a másodfokú bíróság a Ptk. 216. § (1) bekezdésébe ütközően állapította meg, hogy a díjmentesítést követően kibocsátott kötvények a szerződés megerősítését jelentették. Az új kötvények szerint is a maradékjogok alapján szerződők (alperesek) bármikor élhettek a teljes vagy részleges visszavásárlási jogukkal.

- [46] Az alperesek a felülvizsgálati kérelmükben utaltak a régi Ptk. 4. és 5. §-ában foglaltakra, valamint az új Ptk. 1:3. §-ára.
- [47] A másodfokú bíróság alapvetően azt tekintette joggal való visszaélésnek, hogy a lejárati előtt 3 hónappal éltek az alperesek a visszavásárlási jogukkal, de ez az alpereseket mint szerződő feleket megillette.
- [48] A másodfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az alperesek az elsőfokú eljárást megelőzően a felpereseknek 2013. májusában felajánlották a szerződésbe történő belépést (elszámolási igénnyel), melyet ők elutasítottak. Ezen felajánlás is igazolja, hogy az alperesek az együttműködési kötelezettségüknek eleget tettek. A visszavásárlási érték 80 %-ában felajánlották, hogy a szerződő fél helyébe léphetnek a felperesek.
- [49] A biztosítási jogviszonyok anyagi jogi szabályainak értelmezése nem eredményezhette volna azt, hogy a másodfokú bíróság a jogszabályokkal ellentétes döntést hozzon, azaz az alperesek kártérítésre kötelezéséről határozzon.
- [50] Az eljáró bíróságoknak nem volt tudomásuk a felperesek és az I.B. Rt. közötti pénzügyi fogyasztói jogvita kapcsán feltárt tényekről és a Tanács ajánlásáról.
- [51] Az alperesek a felülvizsgálati kérelmükben utaltak a Pp. 339. §-ában foglaltakra azzal, hogy jogellenesség hiányában kártérítésről nem lehet szó.
- [52] A másodfokú bíróság jogerősen állapította meg, hogy a II. rendű alperes esetében a díjmentesítés időpontjában a II. és a III. rendű felperesek voltak azok, akik törvényesen ezen jogukkal élhettek volna a társaság képviselőjében. Fontos tény, hogy a II. rendű felperes munkaviszonyát 2010. augusztus 3-án a III. rendű alperes szüntette meg, ami nyilvánvalóan nem kérhető számon a II. rendű alperesen. A II. és a III. rendű felperes munkaviszonyának megszüntetésekor csak saját maguknak volt joga és lehetősége a szerződést visszavásárolni, módosítani, megszüntetni, hiszen a díjmentesítés 2011. január 1-jétől áll fenn.
- [53] A bíróság folyamatosan úgy értékelte a befektetés alapú biztosítást, hogy csak egy életbiztosítás volt, és elfeledkezett arról a tényről, hogy már a szerződés megkötésekor és a lejárati idő alatt bármikor lehetőség lett volna a mindenkori szerződőknek a befektetésrész visszavásárlására. A jóhiszemű és jogszerű eljárás során a szerződő védelmére volt a visszavásárlás intézménye, amit nem az alperesek találtak ki, hanem a biztosító a szerződéskötéskor.
- [54] A másodfokú bíróság ítélete szerint az Mt. 166. § (1) bekezdés alapján a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárát. A hivatkozott rendelkezésből következően a munkáltató objektív kártérítési felelőssége csak a munkavállalót a munkaviszonnyal összefüggésben ért kárért áll fenn, ezt a körülményt a munkavállalónak kellett volna bizonyítania.
- [55] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet

hatályában való fenntartására és az alperesek perköltség fizetésre kötelezésére irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [56] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [57] A kiegészített tényállás alapján a jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy a díjmentesítés miatt kibocsátott új életbiztosítási kötvényeken a szerződések lejáratú kedvezményezettjeként változatlanul a felperesek voltak megjelölve, így a jogvita eldöntése során ezen körülményből kellett kiindulni.
- [58] A másodfokú bíróság helyesen vonta le azt a következtetést, hogy a felek szerződéses akarata arra irányult, miszerint a biztosítási idő lejártakor a felperesek jussanak hozzá a teljes lejáratú összeghez. Az alperesek nem bizonyították, hogy a munkaviszony a szerződés lejártakor és fennállása alatt is feltétele volt a felperesek biztosítási részesedésének.
- [59] Ugyancsak jogszabálysértés nélkül jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a szerződések díjmentesítésekor – a felperesek bár tudomásul vették a feltételek módosítását – joggal bízhattak abban, hogy a szerződések lejártakor jogosulttá válnak az elérti összegre, hiszen az új kötvényen is őket tüntették fel kedvezményezetttként.
- [60] Ugyancsak helytálló a másodfokú bíróság azon okfejtése, hogy nemcsak a felek közötti szóbeli megállapodásból, hanem a biztosítási szerződések tartalmából is az következik, hogy a futamidő lejártakor az elérti összeg jogosultjai a felperesek lesznek. Ennek ellenkezőjét az alpereseknek kellett volna bizonyítani, amit nem tettek meg sikerrel (Pp. 164. §).
- [61] A másodfokú bíróság ítélete azt is jogszabálysértés nélkül rögzítette, hogy amennyiben a munkáltatók csak a biztosítási eseményhez kívánták kötni a felpereseknek nyújtandó biztosítási szolgáltatást, akkor biztosítottként kellett volna őket megnevezni.
- [62] Az alpereseket a szerződés felmondása és a visszavásárlás joga megillette, azt azonban visszaélésszerűen nem teheték [Ptk. 5. § (1) – (2) bekezdés]. Az alperesek a felülvizsgálati kérelmükben alaptalanul hivatkoztak arra, hogy a felperesek maguk sem állították, miszerint visszaélésszerű joggyakorlás történt. Ennek ellentmondanak a per során tett felperesi nyilatkozatok, illetve a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok. Így például a felperesek 2015. március 18-án kelt előkészítő irata is kifejezetten úgy fogalmaz, hogy az alperesek „nem tesznek mást, mint saját felróható magatartásukra hivatkoznak előnyök szerzése érdekében, ami azonban jogszabályba ütközik” (2. oldal 7. bekezdés). Az a tény, hogy konkrétan a megsértett jogszabályt nem jelölték meg, nem támasztja alá azon alperesi hivatkozást, hogy a visszaélésszerű joggyakorlásra nem utaltak korábban.
- [63] Azon felülvizsgálati hivatkozásnak nincs kiemelt jelentősége, hogy

kinek a kezdeményezésére szűnt meg a felperesek munkaviszonya, illetve hogy a II. rendű felperesnek volt-e korábban joga a szerződés visszavásárlására, mivel azt az alperesek tették meg annak ellenére, hogy a kedvezményezettek a felperesek voltak, a szerződés felmondása időpontjában pedig csupán néhány hét volt hátra a 10 éves futamidő lejártáig.

- [64] Mindebből következően a másodfokú bíróság helytállóan utalt az Mt. 166. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt. A bizonyítási eljárás alapján megállapítható, hogy az alperesek megszegtek a felperesekkel létrejött megállapodást, akik a biztosítási szerződések megszűnésekor a lejáratí összeghez nem jutottak hozzá, így a visszaélésszerű magatartás megállapítható. Ezért az Mt. 166. § (1) bekezdés szerinti kártérítési felelősségük fennállt.
- [65] A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat, a tanúk vallomását, valamint a felek nyilatkozatait a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően a bizonyítékok egybevetése alapján összességében értékelte és mérlegeléséről a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően indokolási kötelezettségének eleget téve számot adott. Megemlítette azokat a körülményeket, amelyeket a döntés meghozatalánál irányadónak vett, és mérlegelése megfelelt a logika szabályainak, nem minősült iratellenesnek vagy kirívóan okszerűtlennek. Ebből következően a felülvizsgálati kérelemnek a Pp. 206. § és 221. §-ának megsértésére való hivatkozása alaptalan.
- [66] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

Záró rész

- [67] Az alperesek perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg illetéket az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján kell viselniük.
- [68] A Kúria a felülvizsgálati kérelemről a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján nyilvános tárgyaláson döntött.

Budapest, 2017. február 15.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró